

5. Олексюк О.М. Компетентнісний підхід у вищій мистецькій освіті. / Оптимізація циклу соціально-гуманітарних дисциплін у вищій освіті України в контексті євроінтеграції. Монографія. Київ. 2014. С. 123 – 125. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/9738/1/3> відділ Монографія Оптимізація циклу соціально-гуманітарних дисциплін %28відділ Онкович%29.pdf?utm_source=chatgpt.com

6. Олійник Г.І., Гершензон М.Ш., Інноваційні підходи в підготовці професійних архітекторів. Досвід факультету архітектури НАОМА. // International scientific-practical conference «Eurointegration in art, science and education: experience, development perspectives»/ Міжнародна науково-практична конференція «Євроінтеграція в мистецтві, науці та освіті: досвід, перспективи розвитку». Клайпедський Університет, 2024. Стор. 107-110. URL: https://web.ku.lt/uploads/documents/files/Konferencijos_tezes_2024_03_08.pdf

7. Олійник Г.І., Інноваційні підходи проведення архітектурних практик. Досвід факультету архітектури НАОМА. // Вісник Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури. Випуск 1. Видавничий дім «Гельветика». 2024. С. 23–28. URL: <https://journals.naoma.kyiv.ua/index.php/bulletin/issue/view/20/20>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-490-3-76>

ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ НАУКИ УКРАЇНИ

Семенова В. Г.

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економіки і міжнародних економічних відносин
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Інноваційний розвиток науки в сучасних умовах є важливим фактором для прогресу будь-якої країни. В Україні науковий потенціал є значним, однак багато факторів стримують повноцінне використання цього потенціалу для розвитку економіки та суспільства. Серед головних проблем інноваційного розвитку науки в Україні можна виділити наступні:

- відсутність ефективних механізмів трансферу технологій;
- обмеженість джерел фінансування наукових досліджень;
- відсутність належної інфраструктури для підтримки наукових стартапів;

– відтік висококваліфікованих кадрів за кордон тощо [1; 2].

Бюджетні витрати на науково-дослідницьку діяльність в Україні становлять лише близько 0,3 % від ВВП (рис. 1).

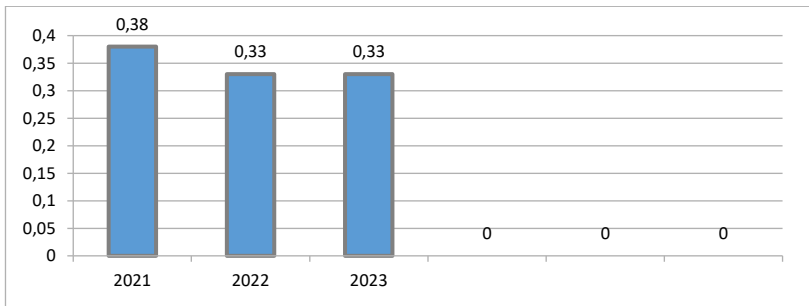

Рис. 1. Питома вага витрат на наукові дослідження і розробки у ВВП в Україні, %

Джерело: складено автором за матеріалами [3]

Низький рівень фінансування науки в Україні залишається однією з головних перешкод для розвитку інновацій. Це призводить до того, що багато наукових установ не мають достатніх коштів для проведення досліджень, розробки нових технологій або модернізації лабораторій. Відсутність належного фінансування обмежує можливості для проведення важливих фундаментальних та прикладних досліджень, що впливає на загальний рівень інноваційної активності в країні [4, с. 21].

Ще однією серйозною проблемою є недостатній рівень комерціалізації наукових розробок та відсутність належних механізмів трансферу технологій. В Україні існує значний розрив між науковими дослідженнями та їх впровадженням у виробництво. Система трансферу технологій в Україні розвинута недостатньо, тому результати інноваційної діяльності часто залишаються у розробників, не призводять до економічного ефекту і не впливають на розвиток економіки.

Не менш важливою проблемою є відтік кадрів, зокрема молодих науковців, за кордон. З кожним роком дедалі більше українських вчених шукають можливості для роботи в інших країнах, де вони можуть отримати кращі умови для наукової діяльності, значно вищі зарплати і краще фінансування. Повномасштабне вторгнення військ Російської Федерації на територію України поглибили ці проблеми, спричинили масовий переїзд фахівців та науковців у безпечні країни.

Також великою проблемою є відсутність достатньо розвинутої інфраструктури для підтримки інноваційних проєктів та стартапів. Хоча в

Україні існують деякі приклади успішних наукових кластерів і технопарків, в цілому інфраструктура для розвитку інновацій все ще не достатньо ефективна. Багато наукових установ не мають можливості забезпечити наукові проекти та дослідження відповідними сучасними технологіями і лабораторіями, що стримує розвиток інноваційної діяльності. Для того щоб наука стала двигуном економічного розвитку, необхідно створити дієву інфраструктуру, яка сприятиме реалізації наукових розробок та їх впровадженню у виробництво.

Незважаючи на всі ці проблеми, Україна має значний потенціал для розвитку інноваційних наукових напрямів, і при правильному підході можна подолати багато з цих труднощів. Для цього необхідно збільшити обсяги фінансування науки, створити сприятливі умови для розвитку стартапів і венчурного капіталу, а також створити ефективну систему трансферу технологій.

Важливим напрямом є стимулювання міжнародної співпраці та залучення іноземних інвестицій для розвитку інновацій. Для досягнення цих цілей потрібно змінити підхід до наукової діяльності, переходячи від суто академічних досліджень до більш практичного застосування наукових досягнень у реальному секторі економіки.

Інноваційний розвиток науки в Україні є критично важливим для її майбутнього економічного відновлення та посилення конкурентоспроможності на міжнародній арені. Подолання існуючих проблем, таких як недостатність джерел та обсягів фінансування, відсутність ефективної інфраструктури є ключовим завданням для створення умов, які сприятимуть інноваційному прогресу та розвитку науки в країні.

Література:

1. Вагонова О.Г., Госалова С.В., Терехов Є.В. Сучасний стан інноваційної діяльності на промислових підприємствах України. *Економічний вісник*. 2020. № 3. С. 189-196.

2. Савастеева О.М., Журавльова Т.О., Скларов Д.Ю. Державна фінансова підтримка інноваційної діяльності в національних умовах неоіндустріального розвитку. *Економіка та суспільство*. Випуск № 35. 2022. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-35-31>. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1088/1045> (дата звернення 07.03.2025).

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 07.03.2025).

4. Руденко І.В., Постольна Н.О., Голованова О.М., Приходько Т.М., Золотоверха В.П. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності підприємств в Україні. *Scientific Journal «ScienceRise»*. № 5(58). 2019. С. 18–22.